
стан викладача і створювало передумови для розвитку синдрому емоційного вигорання, що призводило до зниження мотивації до подальшого професійного розвитку та виконання своїх обов'язків. Так, 44% викладачів наголошували на відсутності мотивації до залучення нових інтерактивних технологій в освітній процес, оскільки вважали, що це жодним чином не сприятиме заохоченню здобувачів освіти до навчання.

Висновки. Отже, на основі результатів проведеного дослідження можна зробити висновок, що психоемоційне напруження, зумовлене війною в Україні, мало негативний вплив як на сам освітній процес, так і на всіх його учасників, що призводило до зниження загальної успішності здобувачів освіти (студентів).

Список використаних джерел

1. Вінс В, Радюшкіна Ю. Психологічна характеристика поведінкових реакцій студентів ВНЗ в умовах навчального стресу. Актуальні проблеми сучасної психології : шляхи становлення особистості: зб. наук. статей за матеріалами міжнар. наук.-практ. офлайн-онлайн конф. учнівської молоді, студентів, аспірантів, молодих учених та науковців, м. Переяслав-Хмельницький, 14–16 трав. 2019 р. / За заг. ред. Т. В. Кириченко, Т. М. Кузьменко. Переяслав-Хмельницький: «Вид-во КСВ», 2019. С. 297–302.
2. Іванова О. І., Басанець Л. М. Динаміка розумової працездатності студентів у процесі їх навчання. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал. 2010; 1 (3). С. 165–173.
3. Маруненко І. М. Психофізіологія: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Київ: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 408 с.
4. Маруненко І. М., Неведомська Є. О., Волковська Г. І. Психофізіологія: навч.-метод. посіб. з питань проведення практичних робіт. [для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл.] Київ: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2014. 52 с.
5. Шинкарук В. Основні напрями модернізації структури вищої освіти України. Вища школа. 2007. № 5. С. 3–16.

Кульмінська Анастасія²⁶

Українська інженерно-педагогічна академія
м. Харків, Україна

E-mail: n.kulminskaya96@gmail.com

ВПЛИВ КЕРІВНИКА НА КОРПОРАТИВНІ ВІДНОСИНИ У ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

У статті було розкрито питання впливу керівника на корпоративні відносини у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. Розглянуто основні завдання сучасного керівника та вимоги до нього. Проаналізовано характеристики, які повинен мати керуючий закладом професійної (професійно-технічної) освіти в наш час. Визначено роль керівника в управлінні колективом та закладом професійної (професійно-технічної) освіти.

Ключові слова: керівник, корпоративна культура, управління, колектив, комунікації.

The Influence of the Manager on Corporate Relations in the Professional (Vocation-Technical) Education Institution. The article revealed the issue of the manager's

²⁶©Кульмінська Анастасія (Kulminska Anastasia)

influence on corporate relations in a professional (vocational and technical education) institution. The main tasks and requirements for a modern manager are considered. The characteristics that the manager of a professional (vocational-technical) education institution should have in our time have been analyzed. The role of the leader in the management of the team and the institution of professional (vocational and technical education) has been established.

Keywords: *Manager, Corporate Culture, Management, Team, Communications.*

Вступ. У зв'язку з європейською інтеграцією та глобалізацією соціально-економічного та освітнього простору, українські науковці зосереджуються на ролі організаційної та корпоративної культури управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О). На їхню думку, ефективне управління освітньою установою неможливе без розвитку культури організації, яка, безсумнівно, залежить від керівника та його професійних навичок і здатностей до організації управлінського процесу[4].

Мета. Головною метою статті є визначення особливостей формування та розвитку корпоративної культури у ЗП(ПТ)О, яка переважно залежить від особистості керівника та рівня його професійної компетентності.

Основні результати, методи і підходи. Нині найважливішим завданням керівника закладу освіти є розвиток корпоративної культури, що сприятиме позитивним результатам інноваційних змін. Це залежить від сформованої системи цінностей колективу та позитивного іміджу освітянської організації в цілому. Керівник забезпечує управління процесами вдосконалення корпоративної культури, що потребує інтеграції та координації зусиль співробітників. Підвищення професіоналізму керівника у сфері освітнього менеджменту є важливою умовою успішності інноваційних процесів в освіті [1].

У сучасних умовах освітній галузі необхідні керівники нового рівня, які є ініціативними, творчими, самостійними, успішними та креативними лідерами, здатними реалізувати себе на ринку праці та нести відповідальність за свої дії. Управлінська культура має стати основою нового менталітету в усіх сферах життя, зокрема в освітній галузі, яка формує основи моралі та етики взаємин, культури підприємницької праці та задає тон для подальшої трудової діяльності випускників. Компетентні фахівці з високою управлінською культурою є здатними сформувати міцний колектив однодумців з високою корпоративною культурою [3].

Сучасний керівник повинен мати не тільки теоретичні знання, а й практичний досвід у питаннях загальної та прикладної культурології, соціології, психології та педагогіки, а також у процесі управління та прийняття управлінських рішень виявляти почуття гармонії та стилю. Важливо, щоб

керівник був ерудованим, мав знання основ організаційної та управлінської культури, а також знав закони організаційної поведінки [5, с. 8].

У процесі перетворень професійних (професійно-технічних) закладів освіти керівнику особливо важливо бути зосередженим на корпоративній культурі організації. Дослідження показують, що будь-які зміни, особливо стратегічні та інноваційні, можуть суттєво вплинути на колектив. Крім того, впровадження стратегічних змін може бути причиною опору з боку колективу, що пов'язано зі змінами в організаційних правилах, комунікації та стилі управління. Керівник має передбачити цю проблему та спрямувати зусилля на формування позитивного ставлення до змін серед працівників, що допоможе створити сприятливі умови для їх впровадження. Ефективна комунікація між керівником і колективом зробить процес змін концептуально обґрунтованим, зрозумілим та безболісним [2, с. 66]. Отже, неможливо заперечити важливість ролі керівника освітнього закладу в створенні сприятливого морально-психологічного клімату та психологічної атмосфери в колективі, що є невід'ємною частиною корпоративної культури організації. Зважаючи на те, що третина нашого життя пов'язана з роботою, психологічний клімат у колективі має визначальний вплив на результати праці і на наше життя взагалі. Формування корпоративної культури в ЗП(ПТ)О є важливою складовою управлінської компетентності керівника. Корпоративну культуру слід розглядати як єдине явище, що визначає систему поглядів, ідей, цінностей, пов'язаних з управлінням організацією, стратегією її розвитку, способами та методами досягнення цілей, діловою етикою організації, моральними принципами, нормами та правилами, які створюють фундаментальну основу процесу управління, його філософію та ідеологію [6, с. 257]. Кожна організація має свою унікальну корпоративну культуру, яка передбачає традиції, місію, філософію, ідеологію, репутацію та психологічний клімат в колективі. Однак формування корпоративної культури в освітніх закладах є складним завданням, важливість якого часто недооцінюється керівниками. Упровадження нових вимог до освітнього середовища закладів професійної освіти потребує від керівників нових компетенцій, щоб успішність організації можна було виміряти рівнем розвитку її корпоративної культури [3].

Висновки. У процесі формування корпоративної культури ЗП(ПТ)О керівнику доводиться стикатися із складними питаннями та проблемами, які потребують оперативного розв'язання. Успіх закладу в цілому залежить від керівника та його управлінських компетентностей, здатності ефективно виконувати завдання, пов'язані з формуванням корпоративної культури, інноваційними перетвореннями.

Список використаних джерел

1. Коннова М. В. Проблема розвитку корпоративної культури в контексті інноваційних перетворень в управлінні закладом освіти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вип. 52. Вінниця. С. 31–37.
 2. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
 3. Сушик І. В. Формування корпоративної культури закладу професійно-технічної освіти як складова управлінської компетентності керівника. Економічний форум 1/2021. Луцький нац. тех. унів-т URL: http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/195/183.
 4. Яковлева В. А., Богдан В. В. Корпоративні комунікації у закладі професійно-технічної освіти. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Молодий вчений. No 12(64). 2020. С. 127–130. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3277/3240> (дата звернення: 17.05.2023).
 5. Palekha Ju. I. Kljuchi do uspihku, abo Orghanizacijna ta upravlinsjka kuljтуры: navch. posib. 2-ghe vyd. dop. Kyiv: Vyd-vo Jevrop. un-tu, 2002. 337 s.
 6. Upravlinnja rozvytkom profesijno-tehničnoji osvity v suchasnykh umovakh: teorija i praktyka : monohrafiya / [H.V. Yeljnykova [ta in.]; za red. V. I. Svystun. Kyiv : «NVP Polighrafservis», 2014. 338 s.
-

Tarasova Svitlana²⁷

V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine

ORCID: [0000-0002-6585-6163](https://orcid.org/0000-0002-6585-6163)

E-mail: svetlana.tarasova12@gmail.com

ECOLOGY OF CONTACT IN THE EDUCATIONAL SPHERE

The paper focuses on the problem of stating communicating category of contact in the sphere of education. It is studied from the position of functional-communicative approach, discourse science and from the point of view of ecolinguistics. Establishing contact in the educational sphere is characterized by: two-layeredness and bipolarity.

Keywords: Communicative, Contact, Ecolinguistics, Educational Sphere.

Екологія контакту в освітній сфері. У статті розглянуто проблему формулювання комунікативної категорії контакту в освітній сфері, що характеризується двохшаровістю і біполярністю. Досліджено з позиції функціонально-комунікативного підходу, дискурсознавства та з точки зору еколінгвістики.

Ключові слова: комунікація, контакт, еколінгвістика, освітня сфера.

Introduction. The modern communicative space demonstrates the intemperance of emotions in all spheres of human communication, especially in education. The loss of benevolence of modern communicators, a general decrease in tolerance, an increase in offensiveness, and aggravation of competitiveness lead to a deterioration of the climate of interpersonal communication.

Purpose, methods, and approaches. The tendency to carry out comprehensive research in the modern educational space, the importance of the communicative category of contacts, establishing for understanding the specifics of each other's

²⁷©Тарасова Світлана (Tarasova Svitlana)